

POLTAVA UNIVERSITY OF
ECONOMICS AND TRADE

НАУКА І МОЛОДЬ У ХХІ СТОРІЧЧІ

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

Всеукраїнської молодіжної науково-практичної
інтернет-конференції

(м. Полтава, 30 листопада 2022 року)

Полтава
2022

Вищий навчальний заклад Укоопспілки
«ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ» (ПУЕТ)

НАУКА І МОЛОДЬ У ХХІ СТОРІЧЧІ

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

Всеукраїнської молодіжної науково-практичної
інтернет-конференції

(м. Полтава, 30 листопада 2022 року)

**Полтава
ПУЕТ
2022**

УДК 001:378-053.6(082)
НЗ4

Друкується відповідно до Наказів по університету № 172-Н від 05 вересня 2022 р. та № 238-Н від 30 листопада 2022 року.

Організаційний комітет конференції

Н. С. Педченко, голова організаційного комітету, д. е. н., професор, перший проректор ПУЕТ;
С. В. Гаркуша, д. т. н., професор, в. о. директора Навчально-наукового інституту міжнародної освіти ПУЕТ;
А. С. Ткаченко, к. т. н., доцент, директор Навчально-наукового інституту денної освіти ПУЕТ;
В. Л. Шимановська, директор Навчально-наукового інституту заочно-дистанційного навчання ПУЕТ;
Т. П. Гудзь, д. е. н., професор, завідувач відділу аспірантури та докторантури ПУЕТ;
Н. І. Манжура, завідувач науково-організаційного відділу ПУЕТ.

Редакційна колегія

Головний редактор – **О. О. Нестуля**, д. і. н., професор, ректор ПУЕТ.
Заступник головного редактора – **Н. С. Педченко**, д. е. н., професор, перший проректор ПУЕТ.
Відповідальний секретар – **Н. І. Манжура**, завідувач науково-організаційного відділу ПУЕТ.

Відповідальні редактори

С. В. Гаркуша, д. т. н., професор, в. о. директора Навчально-наукового інституту міжнародної освіти ПУЕТ;
А. С. Ткаченко, к. т. н., доцент, директор Навчально-наукового інституту денної освіти ПУЕТ;
В. Л. Шимановська, директор Навчально-наукового інституту заочно-дистанційного навчання ПУЕТ;
Т. П. Гудзь, д. е. н., професор, завідувач відділу аспірантури та докторантури ПУЕТ;
Л. М. Діденко, в. о. директора Центру інформаційного забезпечення освітнього процесу ПУЕТ.

Наука і молодь у XXI сторіччі: збірник тез доповідей
НЗ4 **Всеукраїнської молодіжної науково-практичної інтернет-конференції** (м. Полтава, 30 листопада 2022 року). – Полтава: ПУЕТ, 2022. – 167 с. – 1 електрон. опт. диск (CD-ROM). – Текст укр. мовою.

ISBN 978-966-184-437-6

У збірнику представлено тези учасників Всеукраїнської молодіжної науково-практичної інтернет-конференції «Наука і молодь в XXI сторіччі» за тематичними напрямками: «Біотехнології та біоінженерія», «Економіка», «Маркетинг», «Інформатика та комп'ютерні науки», «Менеджмент і адміністрування», «Міжнародні економічні відносини», «Облік і аудит», «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність. Публічні закупівлі», «Право», «Публічне управління та адміністрування», «Товарознавство», «Туризм», «Філологія», «Фінанси, банківська справа та страхування», «Харчові технології та інженерія», «Готельно-ресторанна та курортна справа».

УДК 001:378-053.6(082)

*Матеріали друкуються в авторській редакції мовами оригіналів.
За виклад, зміст і достовірність матеріалів відповідальні автори.
Розповсюдження та тиражування без офіційного дозволу ПУЕТ заборонено.*

ISBN 978-966-184-437-6

© Вищий навчальний заклад Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі», 2022

їх досягнення. Запропоновані інструменти управління прибутком дозволять забезпечити стабільний розвиток у майбутньому, достатній рівень самофінансування власної діяльності, високу ринкову конкурентоспроможність і, головне, захист від кризових ситуацій.

Список використаних джерел

1. Мілька А. І., Чижик Т. В. Інструментарій управління підприємствами у контексті підвищення ефективності їх діяльності. Східна Європа: економіка, бізнес та управління. 2019. – № 3 (20). – С. 285–291.

МЕНЕДЖМЕНТ ТОРГОВЕЛЬНОГО ПІДПРИЄМСТВА З ОРІЄНТАЦІЮ НА ЗОВНІШНЄ СЕРЕДОВИЩЕ

С. В. Палько, спеціальність Менеджмент, студентка групи 21-0911-606;

О. О. Трут, д. е. н., доцент, завідувач кафедри менеджменту – науковий керівник

Львівський торговельно-економічний університет

Більшість сучасних концепцій менеджменту ґрунтується на системному підході до розуміння менеджменту торговельного підприємства. Виходячи з позицій системної методології, торговельні підприємства є відкритими, складними, динамічними, соціально-економічними системами. Однією з основних закономірностей функціонування та розвитку торговельних підприємств як відкритих систем є інтегративність. Ця закономірність визначає ступінь єдності та відокремленості системи щодо зовнішнього середовища, а також кількість функціональних зв'язків системи з середовищем [1, 2].

Знання основних властивостей і закономірностей функціонування та розвитку торговельних підприємств, як відкритих систем, допомагає менеджерам визначити вплив кожної із них на процес торговельної діяльності, якісно формувати цілі та завдання, оперативно реагувати на зміни факторів зовнішнього середовища, визначати організаційну структуру управління цією

системою. При цьому, важливо мати на увазі наступну залежність: торговельне підприємство є підсистемою економіки, економіка становить підсистему суспільства, а суспільство – це підсистема екологічної системи.

Для дослідження взаємозв'язків між торговельним підприємством і його зовнішнім середовищем важливе значення має концепція групових претензій. Ця концепція виходить з того, що менеджмент торговельного підприємства знаходиться в постійній конфронтації з різними групами інтересів, зміст яких впливає на його майбутнє становище. При цьому власне становище груп інтересів у свою чергу залежить від стану справ на підприємстві.

Специфіка взаємовідносин між ними полягає в тому, що менеджмент торговельного підприємства не може контролювати поведінку зацікавлених груп.

Менеджмент торговельного підприємства, як правило, має справу з чотирма *групами інтересів*:

- 1) внутрішні (власники, менеджери, співробітники);
- 2) господарські (покупці, постачальники, конкуренти, потенційна робоча сила);
- 3) громадські (держава, засоби масової інформації, громадські організації, тощо);
- 4) інтереси захисників навколишнього середовища (вчені, асоціації зацікавлених організацій і груп, держава та ін.).

Значення цих груп інтересів для менеджменту торговельного підприємства різне і визначається ситуативно. Взаємовідносини з ними постійно змінюються залежно від характеру взаємних претензій. Так, не тільки торговельне підприємство має певні обов'язки перед суспільством, але і суспільство як одна із груп претензій, бере на себе певні зобов'язання перед підприємством. У результаті виникає необхідність організування цілеспрямованого управління зв'язками з групами, що розглядаються [1].

Процес менеджменту торговельного підприємства, орієнтованого на зовнішнє середовище, умовно можна структурувати на такі етапи:

- 1) ідентифікація внутрішньо-фірмових груп претензій;

2) виявлення і аналіз зовнішніх груп претензій за їх відношенням до торговельного підприємства;

3) вивчення суспільних чинників;

4) розробка власної стратегії торговельного підприємства;

5) впровадження і контроль власної стратегії [2].

Ідентифікація внутрішньо-фірмових груп претензій полягає в організаційному оформленні торговельного підприємства: визначення власника та фіксація його інтересів, визначення органів управління та контролю і фіксація їхніх повноважень, прав та обов'язків, формування персоналу і системи управління ним.

Вивчення суспільних чинників. Суспільна функція і соціальна відповідальність торговельних підприємств повинні враховуватися як при побудові організації (керівні посади, органи та інші носії структури), так і при її функціонуванні (процеси і взаємодія сторін). Для цього необхідний відповідний інструментарій. Важливо також, щоб орієнтація на зовнішнє середовище спиралася на культуру підприємства, під якою розуміється позиція підприємства стосовно ринку, суспільства і т. д., з врахуванням відповідних впливів і наслідків, а також загальних принципів моральної, соціальної, економічної, політичної та інформаційної поведінки.

Розробка стратегії діяльності торговельного підприємства. Мета стратегії полягає в тому, щоб досягти довготермінових конкурентних переваг, які забезпечать підприємству високу рентабельність. Стратегія є узагальненою моделлю дій, необхідних для досягнення проставлених цілей шляхом координації і розподілу ресурсів підприємства. Ефективне використання ресурсів реалізується за допомогою портфельної стратегії. Портфельна стратегія полягає в диверсифікації використання фінансових ресурсів з метою одержання найвищої загальної віддачі від них.

Ділова стратегія, на відміну від портфельної, орієнтована на використання внутрішніх джерел наявної основної торговельної діяльності підприємства. На основі цих джерел досягається: зростання обсягу товарообороту; краще задоволення ринкового попиту; освоюються нові ринкові ніші; стимулюється і розвивається творчість і ініціатива персоналу.

Функціональна стратегія означає напрям діяльності тієї чи іншої функціональної служби (відділу) в рамках загальної ділової стратегії даного господарського підрозділу.

Закінчується процес впровадженням і контролем реалізації стратегії. Ринок контролює торговельне підприємство (за допомогою конкуренції), а підприємство – ринок (наприклад, шляхом вибору постачальників). З боку суспільства діяльність підприємства контролюється відповідними органами і групами (преса, асоціації споживачів і т. д.). Підприємство у свою чергу слідує за суспільством (наприклад, за результатами конкуренції державних підприємств, лобістських компаній та ін.).

Список використаних джерел

1. Бланк І. Торговий менеджмент / І. Бланк. – Київ : Ніка-Центр, 2013. – 784 с.
2. Трут О. О. Системний підхід до торговельного менеджменту. Сучасні напрями розвитку економіки, підприємництва, технологій та їх правового забезпечення: матеріали міжнар. наук.-практ. конф., м. Львів, 1–2 червня 2022 р. Львів, 2022. С. 291–292.

КООРДИНАЦІЯ РОБОТОЮ ПРОЄКТНИХ ГРУП ЯК ІНСТРУМЕНТ УПРАВЛІННЯ ЛЮДСЬКИМИ РЕСУРСАМИ ОСВІТНІХ ЦЕНТРІВ В УМОВАХ ТУРБУЛЕНТНОСТІ

А. С. Цимбалюк, аспірант;

І. В. Козюра, д. держ. упр., професор кафедри менеджменту Вищій навчальний заклад Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі»

Запровадження проєктного менеджменту в роботу освітніх ресурсних центрів (міжшкільних, інклюзивних, інформаційних тощо) як особливої форми управління, дозволяє закладу сконцентрувати ресурси на виконанні визначеного комплексу задач при певних обмеженнях, таких як час, можливості, бюджет. Вони нерозривно пов'язані з координацією роботи проєктних груп, адже стосуються людей та їх відносин, що формуються в процесі спільної діяльності: від формулювання мети проєкту (через планування) до самої її реалізації. Слушною є думка